

see, indvøndte man i Særdeleshed Skrækkelillebet af den døde Haand og man skildrede særdeles stærkt, hvorledes denne trykker baade paa Jorden og paa Manden. Man søgte at vise, at under Trykket af den kunde Jorden ikke give sin Grøde, at under Trykket af den maatte Freidigheden og Selvstændigheden udflydes i Manden hos dem, der vare Brugere af Jorden, paa hvilke den hvilede. Jeg kan nu ikke sige, at jeg er saa meget bange for Haanden med dette meget rædselsfulde Navn. Naar jeg seer mig om, seer jeg, at Fæsterne vides med samme Indsigt og Dygtighed som Selveiere at benytte sig af den Jord, der er overladt til deres Brug, og jeg kjender Fæstere, som have en ligesaa stor Landsfrihed og personlig Selvstændighed som Selveiere; ogsaa denne Sal vilde vel kunne afgive Bevistis herpaa. Jeg anseer det slet ikke for nogen Ulykke, om der gives Jordbrug af forskjellige Wilskaar, baade Selveie og Fæste; derved sættes den unge Bønde istand til snarere at kunne komme til en Gaard. Har han ikke saameget, at han kan kjøbe sig en Selveiergaard, saa har han dog maastee saameget, at han kan skaffe sig ind i en Fæstegaard og der virke til Nytte. Det synes mig ogsaa, som om Skrækken for Fæste nu begynder at tabe sig, siden de Mænd, der have været de ivrigste Forkæmpere for Fæstets Afstæffelse hidtil, siden de — siger jeg — nu selv fremkomme med et Lovforslag om, at Fæstet skal perpetueres, et Lovforslag, som, naar det antages, vil have til Følge, at selv saadanne Eiendomme, der aldrig før have været Fæstetvang underkastede, ville blive det, nemlig Gaarde paa under 8 Tønder Hartkorn af det hidtil saakaldte frie Hartkorn, et Lovforslag, der hvis det antages, vil have til Følge, at enhver Fæstegaard, der bliver ledig, altid skal ubbydes til Fæste, førend den kan sælges, og som altsaa kan siges at perpetuere Fæstet. Altsaa maa den gyselige Frygt for den døde Haand i vore ophlyste Tider have tabt sig, og man maa nu have indseet, at Fæste ikke er en saa forfærdelig Indretning, som man før har villet paastaae. Jeg er imidlertid ikke gaaet saavidt, at jeg har foreslaaet Fæstets Vedbliven, det er kun, hvis de Endringsforslag, der af mig ere stillede, ikke blive antagne, at jeg vil see mig nødt til at

virke for min lille Deel hen til Fæstets Vedbliven ved at stemme mod Loven; men jeg har forresten labet mig nøie med at stille Endringsforslag, hvorved Stiftelserne efter min Formening for en fjernere Fremtid ville blive sikrere stillede end efter selve Lovforslaget. Jeg har foreslaaet, at den aarlige Canon skulde kunne sættes i det Høieste til 6 Tdr. Byg for hver Tønde Hartkorn, istedetfor at Lovforslaget foreslaaer 4 Tdr. Byg. Naturligtvis er det min Mening, at Kjøbesummen skulde synke i samme Forhold, som den aarlige Canon stiger, og det vil vel i Almindelighed give sig saaledes, at for hver Tde. Byg, den aarlige Afgift stiger, vil Kjøbesummen synke 100 Rd. Saaledes vil Stiftelsernes Pengesum vel forringes, men den aarlige Kornafgift vil forhøies, og just deri sætter jeg mit Forslags Fortrin, thi jeg maa vedblivende ansee det for en aldeles unægtelig Sag, at Pengesummerne synke i Værdi i Narenes Løb, men at derimod Kornafgifterne, beregnete efter Capitelstaxten, stige i Værdi i Narenes Løb. Den Fare, som indtræder for Stiftelserne, forekommer mig at blive endnu større, naar man lægger Mærke til; at $\frac{1}{5}$ af Kjøbesummen skal forblive indestaende paa 1ste Prioritet. Her er i den Beretning, som er givet af Justitsministeriet, Pagina 4, nævnt en til Randers Hospital hørende Gaard, som er solgt for 6000 Rd. og 3 Tdr. Byg pr. Td. Hartkorn. Den er af Hartkorn lidt over 6 Tdr.; i den skulde altsaa vedblive at indestaae 4800 Rd., men dersom man nu tænker sig, at en saadan Gaard kom i mindre gode Hænder, at den i en Nærvække blev slet drevet, at der tilfældig indtraf vanstelige Tider for Landmanden, mon det da ikke vilde være høist rimeligt, at en saadan Gaard blev solgt med stort Tab, saa at selv det, der stod paa 1ste Prioritet, gik for en stor Deel tabt, og var det da ikke vedkommende Stiftelse, der led dette Tab? I Narene fra 1815—1825 var det en overordentlig vanstellig Tid for Landmanden i Danmark, og mangfoldige større og mindre Gaarde bleve dengang solgte paa saadanne Wilskaar, at den hele prioriterede Kjøbesum gik tabt. Maa man ikke udsætte sig for, at der i ethvert Aarhundrede kan indtræde en saadan Krisis, og ville